

การพัฒนาแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4

The Model Development for Prevention and Solving Narcotics Problem in Establishment by the Four Noble Truths

พิศมัย ทองเที่ยง
Phitsamai Thongthiang

บทคัดย่อ

ประชากรวัยแรงงานเป็นวัยที่มีศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ หากประชากรวัยแรงงานหลงผิดเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดประเทศจะพัฒนาได้อย่างไร รัฐบาลได้เล็งเห็นสำคัญดังกล่าวจึงได้มีนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง ที่ผ่านมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการยังไม่มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานกลาง จนกระทั่งปี 2561-2562 คณะทำงานจัดการองค์ความรู้สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้จัดทำองค์ความรู้รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการขึ้น และเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทสังคมไทยที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา ผู้เขียนจึงได้มีการพัฒนาแบบดังกล่าวด้วยการสังเคราะห์แก่นหลักอริยสัจ 4 กับบทเรียน และแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ เพื่อหาข้อสรุปโดยให้เหตุผลเชิงอุปมาน เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่การพัฒนาแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการให้สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้จริง ยั่งยืน และเหมาะสมกับบริบทวิถีสังคมไทยมากยิ่งขึ้น มุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง เจ้าของสถานประกอบการ แรงงาน และประชาชนโดยรอบ นำองค์ความรู้ใหม่ไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

คำสำคัญ: รูปแบบ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สถานประกอบการ หลักอริยสัจ 4

Abstract

The working age population is the age being potential for racing the economics of the country. If these people involve with the drugs, how can the country drive. So the government has appreciated such importance and has performed the policy for prevention and solving the drug problems of labors group in the workplace continuously. In formerly, the process of procedures had no standard actions until in the year of 2018- 2019, Knowledge Management Working Group of Prevention and Solving Narcotics Department of Office of the narcotic Control Board have created the knowledge model for solving the blocks in this place and have been suitable with context of Thai society that the most of them have respected the Buddhism. Therefore, the author has developed the model through synthesis from the core of The Four Noble Truths with the working and performances for prevention and solving such problem for the conclusion by inductive approach that follows the new knowledge. This model developed for prevention and solving the troubles through the Four Noble Truths through the objective so as to drive process and model to solve the drug to be able to actually solve the problem, sustainably and being suitable with Thai context society aims to befall the change within the concerning workplace, owners of organizations and around people who will bring such knowledge to apply with ones context in order to drive the country to stability, civilization and sustainability.

Keywords: model, prevention and solving narcotics problem, establishment, the four Noble truths

ความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หากประชากรวัยแรงงานอันเป็นฟันเฟืองของประเทศหลงผิดเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดประเทศจะพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างไร รัฐบาลได้เห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้มีนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2562 กำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษายาเสพติดซึ่งมีแผนงานสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดกลุ่มแรงงานและผู้ประกอบการเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งในการทำงาน มุ่งเน้นรณรงค์สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ส่งเสริมให้สถานประกอบการมีระบบการจัดการปัญหายาเสพติด และการให้โอกาสคืน

คนดีสู่สังคม กอปรกับสังคมไทยประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งแก่นหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาสอนให้ทุกคนเห็นอริยสัจ 4 คือ รับรู้ถึงความทุกข์ คืออะไร ความทุกข์นั้นมาจากไหน ดับความทุกข์นั้นเพื่อประโยชน์อะไร และดับทุกข์ด้วยวิธีใด ซึ่งเป็นคำสอนที่ใช้ได้ ไม่จำกัดกาลใช้ได้กับทุกเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับบทความงานวิจัย เรื่อง “ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหามาตรฐานกลางในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยวิถีเชิงพุทธ” ที่นำหลักอริยสัจ 4 มาเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยวิถีเชิงพุทธ (อภิรัชศักดิ์ รัชนิวงศ์, 2555 : 104)

โดยทั้งนี้ ที่ผ่านมามีการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดยังไม่มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานกลางในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายา

ยาเสพติดในสถานประกอบการ จนปี 2561 – 2562 คณะทำงานจัดการองค์ความรู้สำนักงานพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ได้จัดทำองค์ความรู้รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการขึ้น และเพื่อพัฒนาให้รูปแบบการดำเนินงานสามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดจากสาเหตุที่แท้จริง (ตรงประเด็น) และเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา ผู้เขียนจึงได้พัฒนารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ ด้วยการสังเคราะห์หลักอริยสัจ 4 กับบทเรียนและแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อหาข้อสรุปโดยให้เหตุผลเชิงอุปมาน (Induction Reasoning) เกิดองค์ความรู้ใหม่การพัฒนากระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบรูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการให้สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้จริง ยั่งยืน และเหมาะสมกับบริบทวิถีชีวิตสังคมไทย สอดคล้องกับบทความงานวิจัย เรื่อง “พุทธจริยศาสตร์เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนในจังหวัดขอนแก่น” ที่นำกระบวนการหลักอริยสัจ 4 เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด (จรัส ลีภา และคณะ, 2562 : 76)

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

ตั้งแต่ปี 2561 สำนักงาน ป.ป.ส. มีแผนแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561– 2580 มีวิสัยทัศน์ประเทศไทย 2580 คือ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งในยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงประเด็นการรักษาความสงบภายในประเทศมุ่งเน้นพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม มีส่วนร่วมในการ

แก้ไขปัญหายา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561 : 3 – 4) รวมทั้ง ปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงาน ในสถานประกอบการด้วย โดยในปี 2562 สำนักงาน ป.ป.ส. มีแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษายาเสพติด กำหนดแผนงานสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดกลุ่มผู้ใช้แรงงานและผู้ประกอบการเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.), 2561 : 8-9) มีแนวทางการดำเนินงานมุ่งเน้น

1) บูรณาการกลไกการดำเนินงานทั้งระดับอำนาจการ ปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

2) รณรงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษพิษภัยของยาเสพติด เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน การฝึกทักษะอาชีพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถานประกอบการ

3) ส่งเสริมให้สถานประกอบการมีระบบการจัดการปัญหายาเสพติด

4) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดตั้ง การดำเนินงานชมรม TO BE NUMBER ONE ในสถานประกอบการ และการจัดตั้งศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง

5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมการทำงานเครือข่ายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

6) บูรณาการการดำเนินงานตรวจตราสถานประกอบการให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและกฎหมายอื่น

7) ส่งเสริมการเปิดโอกาสให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าทำงาน โดยภาครัฐสนับสนุน สร้างแรงจูงใจ

8) ส่งเสริมสนับสนุนให้อาสาสมัครแรงงานมีส่วนร่วมป้องกัน เฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานกับสถานประกอบการที่มีความเสี่ยง 5 ประเภทกิจการ เป็นอันดับแรกก่อนกิจการประเภทอื่น ๆ ได้แก่ เกษตรประมง ขนส่ง ก่อสร้าง และสถาบันเท

จะเห็นว่าที่ผ่านมาแผน แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดยังไม่มีกระบวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดจากรากเหง้าของปัญหาได้อย่างแท้จริง จึงได้หลอมรวมกระบวนการตามหลักอริยสัจ 4 กับแผน แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบของสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อพัฒนากระบวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานที่สามารถแก้ไขปัญหายาได้อย่างแท้จริง (ตอบโจทย์ตรงประเด็น)

หลักอริยสัจ 4

จากแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ ได้มีการศึกษาแก่นหลักพุทธธรรมนำมาหลอมรวมเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทสังคมไทยที่ส่วนใหญ่ นับถือพระพุทธศาสนา โดยในพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า “บรรดาอริยสัจ 4 อริยสัจเท่าไรเป็นกุศล เท่าไรเป็นอกุศล เท่าไรเป็นอภัยกถุตา ฯลฯ เท่าไรเป็นเหตุให้สัตว์ร้องไห้ เท่าไรไม่เป็นเหตุให้สัตว์ร้องไห้” โดย“อริยสัจ 4 คือ 1. ทุกขอริยสัจ (อริยสัจคือทุกข์) 2. ทุกขสมุทัยอริยสัจ (อริยสัจคือเหตุเกิดแห่งทุกข์) 3. ทุกขนิโรธอริยสัจ (อริยสัจคือความดับทุกข์) 4. ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจ (อริยสัจคือข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์)” (มหาวิทยาลัทยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 35/217/182) ซึ่งอริยสัจ 4 สำหรับคนสมัยใหม่ คือ

1. ทุกข์ หมายถึง ความเจ็บปวด ทนทรมาน หรือสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา
2. สมุทัย หมายถึง เหตุให้เกิดทุกข์ โดยเหตุหลายอย่างเรียกว่าปัจจัย
3. นิโรธ หมายถึง ความดับทุกข์
4. มรรค หมายถึง ทางให้ถึงความดับทุกข์

ทั้งนี้ “อริยสัจที่ 1 บอกให้รู้ว่า ความทุกข์ คืออะไร
อริยสัจที่ 2 บอกให้รู้ว่า ความทุกข์นั้นมาจากอะไร

อริยสัจที่ 3 บอกให้รู้ว่า ความทุกข์นั้น เพื่อประโยชน์อะไร

อริยสัจที่ 4 บอกให้รู้ว่า ความทุกข์จะดับโดยวิธีใด”

โดยวิธีดับทุกข์ คือ อริยมรรคมีองค์แปด (พุทธทาส อินทปัญโญ: 33-35, 79-81, 105, 129) ซึ่งมรรคมีองค์แปด ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา เทียบกับมรรคได้ ดังนี้

ปัญญา ได้แก่ ความเห็นชอบ ความดำริชอบ
ศีล ได้แก่ วาจาชอบ การกระทำชอบ เลี้ยงชีพชอบ

สมาธิ ได้แก่ ความพยายามชอบ ระลึกชอบ และจิตมั่นชอบ

โดยทั้งนี้ มรรคมีองค์แปดนี้เป็นทางสายเดียว มัชฌิมปฏิปทา เป็นทางชีวิตที่ประเสริฐ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2553: 219-226) สรุปลยย่อ คือ ไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา โดยไตรสิกขาสำหรับฆราวาส คือ บุญกิริยาวัตถุ 3 ได้แก่ ทาน ศีล ภาวนา ซึ่งทานมี คือ การทำบุญด้วยการให้ปันสิ่งของ ศีลมี คือ การประพฤติดีมีระเบียบวินัย และภาวนามี คือ การฝึกอบรมจิตใจให้เจริญปัญญา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2557: 89)

จะเห็นว่าการนำอริยสัจ 4 มาปรับประยุกต์ใช้ในการทำงานของคนสมัยใหม่ คือ รู้ว่าปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาเกิดจากอะไร เป้าหมายของการแก้ไขปัญหาคืออะไร และหนทางไปสู่เป้าหมายของการแก้ไขปัญหโดยวิธีใด ซึ่งทางสายเดียวในการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ คือ มรรคมีองค์แปด สรุปลยย่อ คือ ไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา และไตรสิกขาสำหรับฆราวาส คือ บุญกิริยาวัตถุ 3 ได้แก่ ทาน ศีล ภาวนา ซึ่งทาน คือ การให้ความช่วยเหลือ ศีล คือ การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กฎระเบียบวินัยข้อบังคับ และภาวนา คือ การพัฒนาที่เกิดขึ้นภายในจิตใจแสดงออกมา

ให้เห็นถึงการกระทำ ที่พัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในภายนอกให้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป สามารถนำมาหลอมรวมกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่การพัฒนาแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4 สอดคล้องกับบทความงานวิจัย เรื่อง “ยุทธศาสตร์บูรณาการเชิงพุทธเพื่อสร้างสังคมปลอดยาเสพติดในประเทศไทย” ที่ใช้หลักอริยสัจ 4 ในการแก้ไขปัญหามาเพื่อดับทุกข์เข้าใจในสิ่งที่ขึ้นกับชีวิต (นิภาภัทร อยู่พุ่ม และคณะ, 2561:254)

การสังเคราะห์บทเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

จากแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและแก่นหลักอริยสัจ 4 สามารถนำมาสังเคราะห์กับบทเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อหาข้อสรุปโดยให้เหตุผลเชิงอุปมาน นำเสนอในรูปแบบตารางสังเคราะห์บทเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ ประกอบด้วย ชื่อสถานประกอบการ เนื้อหา รูปแบบ กระบวนการ ผลสัมฤทธิ์ และแนวคิดหลักอริยสัจ 4 ดังนี้

สถานประกอบการ	เนื้อหา	รูปแบบ	กระบวนการ	ผลสัมฤทธิ์	แนวคิดหลักอริยสัจ 4
1. บ.ซีพี ออลล์ จก. (มหาชน) ศูนย์กระจายสินค้า DC เชียงใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 368/4 ถ.เชียงใหม่-ลำปาง ศูนย์กระจายสินค้า DC เชียงใหม่ (สุวิชาญ รักษาธนกร, 2558; 45-100)	บ.ซีพี ออลล์ จก. (มหาชน) ศูนย์กระจายสินค้า DC เชียงใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 368/4 ถ.เชียงใหม่-ลำปาง ต.ฟ้าฮ่าม อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ประกอบธุรกิจ การกระจายสินค้า ให้กับร้านสาขาเซเว่นอีเลฟเว่น ประเภทไส้กรอก และผลิตภัณฑ์นม ครอบคลุมพื้นที่ 14 จังหวัดภาคเหนือ รวมทั้งสิ้น 650 ร้าน สาขา บ.เป็นธุรกิจเครื่องใช้ไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) โดยมีพนักงานทั้งหมด 91 คน แยกเป็นพนักงานรายเดือนร้อยละ 70 พนักงานรายวันร้อยละ 30 แรงงานอยู่ช่วงอายุต่ำสุด 20 ปี อายุสูงสุด 50 ปี แรงงานส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับมัธยมปีที่ 3 ขึ้นไป ส่วนใหญ่แรงงานทำงานอยู่ในแผนกจัดสินค้า และรับส่งสินค้า ปี 2549 บริษัทเริ่มพบว่ามียาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดจากการสังเกตพฤติกรรมพนักงาน ททรัพย์สินของเพื่อนพนักงานหาย ปี 2551 ได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาจับกุมพนักงานที่เป็นผู้ค้ายาเสพติดและได้ดำเนินการตามกฎหมาย บริษัทจึงได้มีการเฝ้าระวัง และสุ่มตรวจหาสารเสพติด พบว่ามี	รวมใจเป็นหนึ่งเป็นพลังป้องกันยาเสพติด	บริษัทมีการดำเนินงานตามแนวทางชมรม TO BE NUMBER ONE มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ประกาศนโยบายการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 2) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานชมรม 3) กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ 4) เปิดรับสมัครสมาชิกชมรม TO BE NUMBER ONE และจัดทำทะเบียนสมาชิก 5) จัดทำกิจกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมด้านการอบรม พัฒนาความรู้การส่งเสริมทักษะ และการเรียนรู้ การพัฒนาสวัสดิการสมาชิก และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ภายใต้ยุทธศาสตร์ 3 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์การรณรงค์	1) พนักงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษพิษภัยของยาเสพติด 2) พนักงานมีความกล้าตัดสินใจและแสดงออก มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม 3) พนักงานกล้ายอมรับว่าเคยเสพยาเสพติดมาแล้ว 4) พนักงานมีความสุขในการทำงาน ไม่ลาออก 5) พนักงานไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด 6) พนักงานตื่นตัวและเข้ามา	1) มีการสังเกตพฤติกรรมและการสุ่มตรวจหาสารเสพติด (ทุกซ์) 2) มีการหาสาเหตุของปัญหา (สมุทัย) 3) มีเป้าหมายแฝงอยู่ในการดำเนินงาน (นิโรธ) 4) มีแนวทางการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามแนวทางชมรม TO BENUMBER ONE (มรรค)

สถานประกอบการ	เนื้อหา	รูปแบบ	กระบวนการ	ผลสัมฤทธิ์	แนวคิดหลัก อริยสัจ 4
	สารเสพติดในพนักงานประมาณ 4-5 คน เพศชาย แผนกรับสินค้า ได้เข้าไปพูดคุยพบว่าสาเหตุเพราะ		ปลูกจิตสำนึก และสร้างกระแสนิยมที่เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด	มีส่วนร่วมกับ คณะกรรมการ ชุมรม 7) บริษัทมี ระบบการ จัดการปัญหา ยาเสพติด 8) บริษัท มีความ สัมพันธ์ดีต่อ ชุมชน	
	ความอยากลอง และได้นำตัวส่งเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ัญญารักษ์แม่ริม จุดเริ่มต้นการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดปี 2550 ผ่านเกณฑ์โครงการโรงงานสีขาว ซึ่งไม่ได้มีการดำเนินการกิจกรรม ะไร ในปี 2551 บริษัทเข้าร่วม จัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE และปี 2552 ประกาศ นโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด บ.ซีพี ออลล์ ศูนย์ กระจายสินค้าทุกแห่ง จัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE		ยุทธศาสตร์การเสริมสร้าง ภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่ เยาวชน และยุทธศาสตร์ การสร้างและพัฒนา เครือข่ายเพื่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด 6) การพัฒนาประสิทธิภาพ ของคณะกรรมการ 7) การศึกษาและรวบรวม ข้อมูล 8) รายงานสถานการณ์ ยาเสพติด 9) การพัฒนารูปแบบการ ดำเนินกิจกรรมของชมรม อย่างต่อเนื่อง	มีส่วนร่วมกับ คณะกรรมการ ชุมรม 7) บริษัทมี ระบบการ จัดการปัญหา ยาเสพติด 8) บริษัท มีความ สัมพันธ์ดีต่อ ชุมชน 9) สถานศึกษา และชุมชน เกิดการตื่นตัว ในการจัด กิจกรรม ป้องกันและ แก้ไขปัญหา ยาเสพติด	
2. บ.อันดา มั่นชีพูด จก. (สุวิชาญ รักษ์รัตนกร, 2558; 101-134)	บ.อันดามันชีพูด ตั้งอยู่เลขที่ 93/28 ม.5 ถ.สะพานปลา ต.บางรีน อ.เมือง จ.ระนอง ประกอบกิจการ อาหารทะเลแช่แข็งส่งออก เป็นธุรกิจภายใน ครอบครัว จำนวนพนักงานไทย-ต่างด้าว 1,065 คน สัดส่วนแรงงานต่างด้าวร้อยละ 80 แรงงานไทย ร้อยละ 20 ส่วนใหญ่อยู่อายุประมาณ 20-30 ปี อายุสูงสุด 58 ปี โดย แรงงานต่างด้าวจะทำหน้าที่ใน แผนกรับวัตถุดิบและแปรรูป ผลิตภัณฑ์	การสร้าง ภูมิคุ้มกัน ยาเสพติด ในกลุ่ม แรงงาน	ยึดหลักการบริหารงานตาม แนวทางโครงการ TO BE NUMBER ONE มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ผู้บริหารประชุมมอบ นโยบายการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ในกลุ่มแรงงาน 2) จัดตั้งคณะทำงาน 3) จัดทำข้อบังคับ และระเบียบชมรม 4) จัดทำแผนการ ดำเนินงานป้องกัน	1) พนักงาน เข้าไปยุ่ง เกี่ยวกับ ยาเสพติด น้อยลง 2) พนักงาน ตื่นตัว สอดส่องดูแล เฝ้าระวัง ปัญหายาเสพติด 3) บริษัทมี ระบบการ จัดการปัญหา	1) มีการสังเกต พฤติกรรม พนักงาน (ทุกข) 2) มีการหา สาเหตุของ ปัญหา ยาเสพติด (สมุทัย) 3) มีเป้าหมาย แฝงอยู่ใน การดำเนินงานของ บริษัท (นิโรธ)

สถานประกอบการ	เนื้อหา	รูปแบบ	กระบวนการ	ผลสัมฤทธิ์	แนวคิดหลัก อริยสัจ 4
	ระยะแรกพบแรงงานไทยเข้าไป ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดประมาณ 15 ราย แรงงานต่างด้าวเข้าไป ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดประมาณ 10 ราย อยู่ในช่วงอายุ 18-25 ปี ทำงานในแผนกรับวัตถุดิบ และกระบวนการผลิตแปรรูป ซึ่งส่วนใหญ่เสพยากระห่ม และยาบ้าโดยหาเสพยาติดมาจาก รอบ ๆ ชุมชน แรงงานจะเสพยา เสพยาที่บ้านพักหลังเวลาเลิก งานและช่วงวันหยุด สาเหตุเพราะ อยากลอง และมีการใช้ตามเพื่อน จุดเริ่มต้นของการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตั้งแต่ปี 2545 เข้าร่วมโครงการ โรงงานสีขาว แต่ยังไม่มีการ ดำเนินการแต่อย่างใด จนกระทั่ง ปี 2551 พบว่าแรงงานเข้าไปยุ่ง เกี่ยวกับยาเสพติด มีการลักขโมย วัตถุดิบ ผู้บริหารจึงมอบหมายให้ ฝ่ายบุคคลดำเนินการแก้ไขปัญหายา จึงเริ่มมีการทำกิจกรรมป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง ได้เข้าร่วมโครงการโรงงานสีขาว โดยยึดหลักการบริหารงานโครงการ รณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสพติด (TO BE NUMBER ONE)		และแก้ไขปัญหายาเสพติด แบ่งเป็นกิจกรรมเพื่อการ ป้องกันและเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติด และกิจกรรม เพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด/ ผู้ติด 5) จัดตั้งกองทุนของชมรม 6) จัดกิจกรรมเพื่อการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายา ยาเสพติด 7) ประเมินผลความ พึงพอใจของสมาชิก	ยาเสพติด 4) บริษัทมี ภาพลักษณ์ที่ ดีต่อชุมชน และ สถาน ประกอบการ ในพื้นที่ 5) ครอบครัว แรงงานและ เยาวชนใน สถานศึกษา ให้ความ ร่วมมือ ป้องกัน เฝ้าระวัง ปัญหา ยาเสพติด	4) มีขั้นตอนการ ดำเนินงานเพื่อ สร้างภูมิคุ้มกัน ยาเสพติด ในกลุ่มแรงงาน (มรรค)
3. บ.ท็อป เทรนด์ แมนู แฟคเจอร์ริง จำกัด (สุวิชาญ รักษรัตน์กร, 2558; 223- 261)	บ.ท็อปเทรนด์ แมนูแฟคเจอร์ริง จำกัด ตั้งอยู่บริเวณสวน อุตสาหกรรมศรีราชา จ.ชลบุรี ประกอบธุรกิจผลิตภาชนะบรรจุ ภัณฑ์เครื่องสำอางประเภทพลาสติก มีพนักงานจำนวน 1,350 คน เป็นพนักงานหญิงร้อยละ 70 เป็นแรงงานไทยร้อยละ 99.6 แรงงานต่างด้าวประมาณร้อยละ 0.4 พนักงานอายุต่ำกว่า 20 ปี ประมาณร้อยละ 15 อายุ 21-25 ปี	ร่วมแรง ร่วมใจ... พลังป้องกัน ยาเสพติด	ผู้บริหารเห็นความสำคัญ ได้มอบหมายให้ฝ่ายบุคคล เป็นแกนหลักในการดำเนิน แนวทางการดำเนินงาน ตามโครงการ TO BE NUMBER ONE มีขั้นตอน การดำเนินการ ดังนี้ 1) ฝ่ายทรัพยากรบุคคล ประสานเจ้าหน้าที่ สำนักงานแรงงานจังหวัด สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด รวบรวมข้อมูล	1) พนักงานใน บริษัทเกิด กระแสตื่นตัว ในการ เข้ามามีส่วน ร่วมรณรงค์ ต่อต้าน ยาเสพติด 2) ชุมชนเกิด การตื่นตัวและ ตระหนักถึง โทษพิษภัยยา	1) มีการตรวจ สารเสพติด (ทุกซ์) 2) มีการหา สาเหตุของ ปัญหา (สมุทัย) 3) มีการจัดทำ แผน นโยบาย โดยมีเป้าหมาย แฝงอยู่ใน การดำเนินงาน

สถานประกอบการ	เนื้อหา	รูปแบบ	กระบวนการ	ผลสัมฤทธิ์	แนวคิดหลัก อริยสัจ 4
	ประมาณร้อยละ 33 อายุ 26-30 ปี ประมาณร้อยละ 23 และอายุ 31-35 ปี ประมาณร้อยละ 15 และ 36 ปีขึ้นไป ประมาณร้อยละ 22 และพนักงานส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับมัธยมต้น-มัธยมปลาย ประมาณร้อยละ 50 ระดับ ปวส. ประมาณร้อยละ 30 และระดับ ปริญญาตรีร้อยละ 20 ในระยะแรกบริษัทยังไม่มี การสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด ปี 2546 รัฐบาลได้มีประกาศ สงครามยาเสพติดและรณรงค์ให้ สถานประกอบการเข้ามามีส่วน ร่วมกับภาครัฐในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ระยะแรก พบพนักงานเสพยาเสพติด 4 ราย ตัวยาที่เสพคือยาบ้า สาเหตุเพราะ ความอยากรลอง หลังจากการตรวจ พบไปส่งพนักงานเข้ารับการ บำบัดรักษาเสพติดที่โรงพยาบาล แหลมฉบัง ในรูปแบบผู้ป่วยนอก และปี 2548 บริษัทได้เข้าร่วม โครงการโรงงานสีขาว และปี 2549 บริษัทได้เข้าร่วม โครงการ TO BE NUMBER ONE ในสถานประกอบการ		แนวทางการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE 2) จัดประชุมชี้แจงให้ ผู้บริหารรับทราบเกี่ยวกับ หลักการและแนวทางการ ดำเนินงาน TO BE 3) บริษัทมีนโยบายรณรงค์ ป้องกัน แก้ไขปัญหา ยาเสพติด แจ้งเวียน ไปแต่ละฝ่ายงาน 4) เลือกคณะกรรมการ ชมรม TO BE NUMBER ONE 5) จัดประชุมคณะทำงาน ชมรม TO BE NUMBER ONE อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง NUMBER ONE 6) จัดทำแผนการ ดำเนินงานขับเคลื่อน กิจกรรมทั้งระยะ 1 ปี และระยะยาว 3 ปี 7) จัดตั้งกองทุนเพื่อนำ งบประมาณมาเป็น ค่าใช้จ่ายในการจัด กิจกรรม 8) ดำเนินกิจกรรมเพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสพติดตามยุทธศาสตร์ 3 ยุทธศาสตร์ของโครงการ TO BE NUMBER ONE 9) จัดอบรมพัฒนา ศักยภาพกระทำงาน 10) ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาปรับปรุง กิจกรรมในระยะต่อไป	เสพติด และ เข้ามามีส่วน ร่วมเป็น เครือข่ายกับ บริษัทในการ ป้องกันและ แก้ไขปัญหายา เสพติด	4) มีการดำเนิน กิจกรรมป้องกัน และแก้ปัญหา ยาเสพติด ตามยุทธศาสตร์ 3 ย. ในโครงการ TO BE NUMBER ONE

การพัฒนาารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4

จากแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แก่นหลักการอริยสัจ 4 และการสังเคราะห์บทเรียนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้หาข้อสรุปโดยให้เหตุผลเชิงอุปมานเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่การพัฒนาารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการรูปแบบดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการให้สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้จริง ยั่งยืน และเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย โดยทุกปีจะมีกระบวนการสำรวจสภาพปัญหา สืบสาวหาสาเหตุของปัญหา ปรับปรุงแผน การดำเนินงานให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป ยั่งยืน อาศัยความต่อเนื่องของการดำเนินงาน แก้ไขปัญหาที่สาเหตุ และเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย โดยใช้แก่นหลักพุทธธรรมมาปรับประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตเพื่อให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนไทยซึ่งส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา สำหรับคนไทยที่นับถือศาสนาอื่นก็สามารถแก่นหลักธรรมคำสอนซึ่งเป็นหลักสากลกลางนำไปปรับใช้ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการได้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานเริ่มจากวัฏจักรจุดเริ่มต้นและหมุนเวียนเป็นวงรอบต่อไป ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด ดังนี้

1) สำรวจสภาพปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ (ทุกซ์คืออะไร)

ทุกปีสถานประกอบการสำรวจสภาพปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการและพื้นที่โดยรอบ ด้วยการตรวจสอบสุขภาพประจำปี สุ่มตรวจหาสารเสพติด หรือสังเกตพฤติกรรม ให้คำปรึกษาแนะนำปัญหาชีวิตของแรงงาน เพื่อรับรู้สภาพปัญหายาเสพติดว่ามีแรงงานเสพติดหรือค้ายาเสพติดหรือไม่ แรงงานมีสัญชาติอะไร เพศอะไร อายุเท่าไร ระดับการศึกษา สถานภาพ แผนกไหน ตำแหน่ง/หน้าที่อะไร ตัวยาเสพติดที่ใช้ และใช้เวลาไหน/ที่ไหน

2) สืบสาวหาสาเหตุของปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ (ทุกซ์เกิดจากอะไร)

เมื่อสถานประกอบการรับรู้สภาพปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการและพื้นที่โดยรอบแล้ว จะมีเข้าไปพูดคุย ให้คำปรึกษา แนะนำกับแรงงานที่เป็นผู้เสพติดหรือค้ายาเสพติด เพื่อสืบสาวหาสาเหตุของปัญหาที่แรงงานใช้ยาเสพติดเพราะอะไร ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่จะเพราะอยากลอง เพื่อนชวน ช่วยงานอาชีพ ความสนุกสนาน ผ่อนคลาย หรือไม่สบายใจ ซึ่งสาเหตุเหล่านี้เป็นสาเหตุเบื้องต้น เมื่อลงลึกหาสาเหตุที่แท้จริงจะมีอยู่สาเหตุแห่งปัญหายอยู่ 3 อย่าง คือ เพราะความโกรธ เพราะความโลภ และเพราะความหลงผิด โดยสาเหตุที่แท้จริงของแรงงานที่เสพยาเสพติดจะมีสาเหตุมาจากความหลงผิดจึงเข้าไปลองใช้ยาเสพติด หลงผิดจึงถูกเพื่อนชวน หลงผิดว่าช่วยงานอาชีพ หลงผิดคิดว่าช่วยให้สนุกสนาน และหลงผิดคิดว่าช่วยผ่อนคลายเป็นหรือหลงผิดคิดว่าช่วยให้หายไม่สบายใจ ส่วนสาเหตุที่แท้จริงของแรงงานที่ค้ายาเสพติดในสถานประกอบการเพราะมีความโลภอยากรวยทางลัด อยากรวยเร็ว ๆ จึงหันไปค้ายาเสพติด และสำหรับแรงงานที่เป็นผู้ค้ารายย่อยสาเหตุเพราะต้องการมียาเสพติดไว้เสพแต่ไม่มีเงินซื้อจึงหลงผิดไปเป็นเด็กเดินยาเสพติดเพื่อให้ได้ยาเสพติดมาเสพ

3) กำหนดเป้าหมายนโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ (การดับทุกซ์เพื่ออะไร)

ทุกปีเมื่อฝ่ายบุคคลหรือฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสำรวจสภาพปัญหายาเสพติดสืบสาวหาสาเหตุของปัญหา และนำเสนอสถานการณ์ปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการและพื้นที่โดยรอบให้เจ้าของสถานประกอบการตระหนัก เห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการมีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ ประกาศหรือสานต่อนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ และกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานเพื่อให้แรงงานมีภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด

มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นำประเทศไทยไปสู่ความมั่นคงคือ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มั่นคั่งคือประชากรวัยแรงงานมีศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ และยั่งยืนคือประชากรวัยแรงงานทำงานโดยมุ่งผลประโยชน์เพื่อส่วนรวมเป็นสำคัญ

4) จัดทำแผน ดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ (หนทางดับทุกข์โดยวิธีดี)

ทุกปีหัวหน้าฝ่ายบุคคลหรือหัวหน้าฝ่ายรักษาความปลอดภัยหรือฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรับมอบนโยบายเจ้าของสถานประกอบการ ดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ โดยมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการฯ ครั้งละ 3 ปี ซึ่งคณะกรรมการฯ มีหน้าที่จัดทำแผน กลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรม ขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ โดยดำเนินการ

4.1) ค้นหา ให้ความช่วยเหลือ ให้โอกาส คืบคนดีสู่สังคม (ทาน)

ทุกปีหัวหน้าฝ่ายบุคคลหรือฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สังเกตพฤติกรรม ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือแรงงานที่มีปัญหาชีวิต ปัญหาครอบครัว และปัญหายาเสพติด ส่งต่อแรงงานที่เป็นผู้เสพผู้ติด เข้ารับการบำบัดรักษาและรับกลับเข้าทำงานเมื่อแรงงานผ่านการบำบัดรักษายาเสพติดแล้ว หรือดำเนินการตามกฎหมายกับแรงงานที่เป็นผู้ค้ายาเสพติดหรือดำเนินการตามความเหมาะสมกับแรงงานที่เป็นผู้ค้ายาเสพติดรายย่อย เพื่อให้โอกาสแรงงานที่หลงผิดกลับคืนเป็นคนดีของสังคม

4.2) มีกฎระเบียบ ข้อบังคับ วัฒนธรรม ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (ศีล)

ทุกปีสถานประกอบการมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ วัฒนธรรมองค์กรส่งเสริมป้องกันแรงงานไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด หรือเมื่อแรงงานเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดแล้วจะมีวิธีการแก้ไขปัญหากับแรงงาน

นั้นอย่างไร เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของแรงงานในสถานประกอบการและพื้นที่โดยรอบ

4.3) พัฒนาศักยภาพ สร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วม สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ (ภาวนา)

ทุกปีหัวหน้าฝ่ายบุคคลร่วมกับคณะทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดดำเนินการ

- จัดอบรมหรือส่งแกนนำเข้ารับอบรมพัฒนาศักยภาพเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้โทษพิษภัยยาเสพติด แนวทางป้องกันยาเสพติดแก่เพื่อนร่วมงาน และขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผน กลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรมที่สถานประกอบการได้กำหนดไว้

- ทำกิจกรรมส่งเสริมจิตสำนึกการมีส่วนร่วมของแรงงานทุกคนช่วยกันสอดส่อง ดูแล ฝ้าระวัง แรงงานที่มีพฤติกรรมเสี่ยงเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

- ทำกิจกรรมส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีภายในจิตใจแก่แรงงานในสถานประกอบการ เช่น จัดอบรมพระเทศน์สอนศีลธรรมและโทษพิษภัยของยาเสพติดให้กับแรงงานในสถานประกอบการ จัดกิจกรรมปฏิบัติธรรมรักษาศีล จัดกิจกรรมทำบุญใส่บาตร ฯลฯ

- ทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการและพื้นที่โดยรอบให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (CSR)

- ร่วมกับแรงงานทุกคนมีส่วนร่วมสร้าง พัฒนาเครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง

- มีการตรวจสอบ ปรับปรุงพัฒนาแผน กลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรม การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ และพื้นที่โดยรอบให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป หมุนเวียนเป็นวงรอบๆ

ไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อมุ่งผลการบริหารจัดการปัญหาเสพติดที่เป็นเลิศยั่งยืน และเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4

จากองค์ความรู้ใหม่ที่ได้หลอมรวมแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและแก่นหลักอริยสัจ 4 รวมทั้ง การสังเคราะห์บทเรียนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการเพื่อหาข้อสรุป โดยให้เหตุผลเชิงอุปมานเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4 โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สนับสนุนการนำรูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4 ไปประยุกต์ใช้ได้แก่

1) การให้โอกาสคนดีสู่สังคมในสถานประกอบการ (ทาน) หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องร่วมกับสถานประกอบการ ดำเนินการ

1.1) ส่งเสริมการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (CSR) ในสถานประกอบการช่วยเหลือแรงงานและครอบครัวที่ได้รับทุกข์ร้อนจากภัยปัญหายาเสพติดมีโอกาสดูแลคืนเป็นคนดีของสังคม มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สังคมปลอดภัยน่าอยู่

1.2) สร้างการมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยกลไกหุ้นส่วนภาคีที่เกี่ยวข้องในลักษณะ 3 เสาได้แก่

(1) หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการนำองค์ความรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้

(2) เจ้าของสถานประกอบการทุกแห่งที่มีความพร้อม ทั้งสถานประกอบการที่ดำเนินงานโครงการโรงงานสีขาว มยส. และโครงการ TOBE NUMBER ONE ในสถานประกอบการ และสถานประกอบการที่ยังไม่เข้าร่วมโครงการ เล็งเห็นความสำคัญ

สานต่อหรือดำเนินการนำองค์ความรู้ใหม่ไปปรับประยุกต์เหมาะสมกับสถานประกอบการของตน

(3) พนักงาน ลูกจ้าง แรงงาน และประชาชนในพื้นที่โดยรอบมีส่วนร่วมดำเนินการตามองค์ความรู้ใหม่เหมาะสมกับบริบทในพื้นที่

2) การมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ วัฒนธรรมในสถานประกอบการ (ศีล) หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องส่งเสริม ให้สถานประกอบการมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ วัฒนธรรม สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

3) การพัฒนา สร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ (ภาวนา) หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องร่วมกับสถานประกอบการ ดำเนินกิจกรรม

3.1) การอบรมปลูกจิตสำนึกการมีส่วนร่วมทำความดีเพื่อความดี (ทำแล้วได้บุญ)

3.2) การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา การรักษาศีล เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รวมทั้งภูมิคุ้มกันยาเสพติด

3.3) การพัฒนาศักยภาพแกนนำ เพื่อแกนนำถ่ายทอดความรู้ และขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

3.4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อความภาคภูมิใจในการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งเป็นเวทีกระตุ้นให้สถานประกอบการอื่นอยากมีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

3.5) การประกาศเกียรติคุณให้กับสถานประกอบการที่มีระบบการจัดการปัญหายาเสพติด เพื่อยกย่อง ประกาศชื่อเสียง เกิดความภาคภูมิใจของเจ้าของสถานประกอบการ และแรงงานทุกคนมีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

3.6) การประกาศเกียรติคุณให้กับสถานประกอบการที่มีส่วนร่วมให้โอกาสคนดีสู่สังคม เพื่อให้เกียรติ ยกย่อง ประกาศชื่อเสียง เป็นเวทีแห่งความภาคภูมิใจให้กับสถานประกอบการที่มีส่วนได้

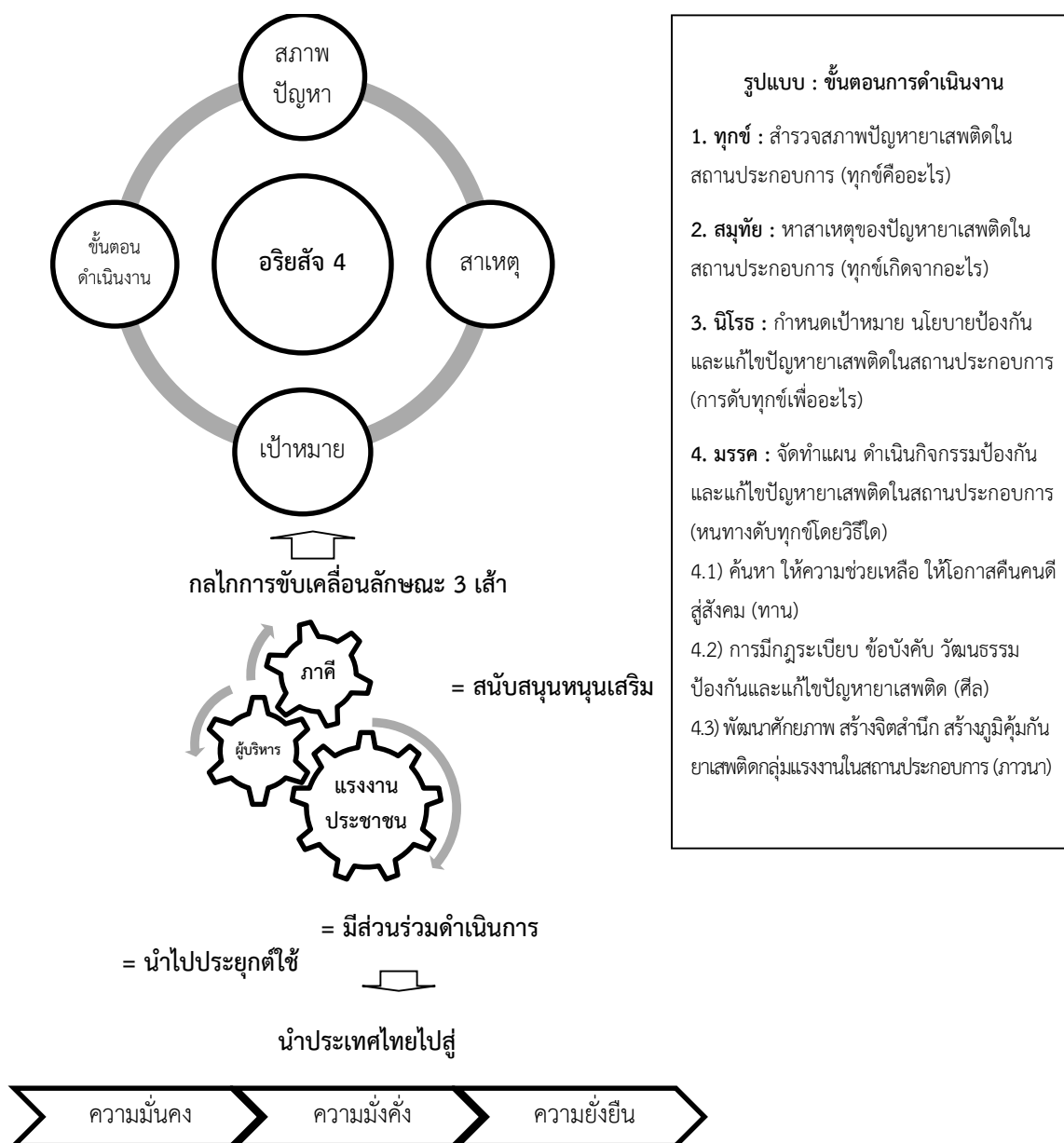
ช่วยเหลือแรงงานให้กลับคืนเป็นคนดีของสังคม รวมทั้ง กระตุ้นให้สถานประกอบการอื่นอยากดำเนินการให้โอกาสคืนคนดีสู่สังคมบ้าง และที่สำคัญคือช่วยเหลือแรงงานที่หลงผิดกลับตัวเป็นคนดีไม่กระทำความผิดซ้ำอีกเพราะแรงงานมีที่ยืนในสังคมอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี โดยทุกคนให้โอกาส

3.7) การบูรณาการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานร่วมกันระหว่าง

หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในพื้นที่มุ่งผลประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ

แผนผังความสัมพันธ์การพัฒนากระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4

จากองค์ความรู้ใหม่การพัฒนากระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการสามารถสรุปเขียนแผนผังความสัมพันธ์ได้ดังนี้

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

ประชากรวัยแรงงานเป็นฟันเฟืองในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หากประชากรวัยแรงงานหลงผิดเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างไร รัฐบาลได้เห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้มีนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง ในปี 2562 ได้มีการจัดทำแผนงานสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดกลุ่มแรงงานและผู้ประกอบการรองรับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มุ่งเน้นรณรงค์สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน ส่งเสริมสถานประกอบการมีระบบการจัดการปัญหายาเสพติด และส่งเสริมการให้โอกาสคืนคนดีสู่สังคม ที่ผ่านมามีดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดยังไม่มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานกลาง มีเพียงโครงการ กิจกรรม เท่านั้น ในปี 2561-2562 คณะทำงานการจัดการองค์ความรู้สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงได้จัดทำรูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการขึ้น และเพื่อพัฒนากระบวนการในรูปแบบการดำเนินงานที่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดที่แท้จริง (ตรงประเด็น) และเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา จึงได้มีการพัฒนารูปแบบด้วยการนำแก่นหลักอริยสัจ 4 มาสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป โดยให้เหตุผลเชิงอุปมาน (Induction Reasoning) เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน เริ่มจาก 1) สำรวจสภาพปัญหายาเสพติด (ทุกข้อคืออะไร) 2) หาสาเหตุของปัญหาแรงงานเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด (ทุกข้อเกิดจากอะไร) 3) กำหนดเป้าหมาย นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (การดับทุกข์เพื่ออะไร) 4) จัดทำแผน ดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (หนทางดับทุกข์โดยวิธีใด) โดยเริ่มจาก 4.1) ค้นหาให้ความช่วยเหลือ ให้โอกาสคืนคนดีสู่สังคม (ทาน) 4.2)

มีกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือวัฒนธรรม ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ (ศีล) 4.2) การพัฒนาศักยภาพ สร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วม สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ (ภาวนา) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการรูปแบบดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการให้สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน และเหมาะสมกับบริบทวิถีสังคมไทย มุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตัวแรงงานมีภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสถานประกอบการมีระบบการจัดการปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน นำประเทศไทยไปสู่ความมั่นคงประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มุ่งหวังประชากรวัยแรงงานของประเทศมีศักยภาพในการแข่งขันสร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และยั่งยืนประชาชนทำงานโดยมุ่งผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

โดยมีข้อเสนอแนะมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน 1) หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องมีนโยบายสนับสนุนการนำองค์ความรู้ใหม่การพัฒนากระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4 ไปขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ 2) ผู้บริหารสถานประกอบการพัฒนากระบวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4 ให้เหมาะสมกับสถานประกอบการของตน 3) แรงงาน และประชาชนในพื้นที่โดยรอบมีส่วนร่วมดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4 ให้เหมาะสมกับบริบทในพื้นที่ 4) ในทางวิชาการมีการศึกษาประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ 4 ในมิติที่หลากหลายของการทำงานและการดำเนินชีวิต เพื่อมุ่งผลสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน และเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.). (2561). แผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษา ยาเสพติด

ปี 2562. (อค์สำเนา)

จรัส ลีกา และคณะ. (2562). พุทธจริยศาสตร์เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนใน จังหวัดขอนแก่น.

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 6 (1) : 76.

นิภาภัทร อยู่พุ่ม และคณะ. (2561). ยุทธศาสตร์บูรณาการเชิงพุทธเพื่อสร้างสังคมปลอดยาเสพติดในประเทศไทย.

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 5 (1) : 254.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2553). พุทธธรรม (ฉบับเดิม). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์ทรัพย์การพิมพ์.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2557). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พุทธทาส อินทปัญโญ. (2554). อริยสัจ สำหรับคนสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัท ตาตาพับลิเคชั่น จำกัด.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุวิชาญ รักษัตนากร. (2558). บทเรียนการดำเนินงานป้องกัน แก้ไข และเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ.

กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหมิตรพรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 (ฉบับย่อ).

อภิรัชศักดิ์ รัชนิวงศ์. (2555). ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหการจัดการการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดด้วยวิถีเชิงพุทธ.

วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา, 1 (2) : 104.